

Doç. Dr. Esra YİĞİT

Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı

İŞ İLİŞKİSİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

onikilevha
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR	XIX
§1. TEMEL KAVRAMLAR.....	1
A. Kişisel Veri.....	1
1. Gerçek Kişiyeye Ait Olma.....	1
2. Kişiyeye Belirleme veya Belirlenebilir Kılma.....	1
3. Her Türölü Bilgi	3
B. Özel Nitelikli Kişisel Veri	3
C. Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	4
D. Kanunun Kişiyeye Bakımından Kapsamı	4
E. Kanunun Veriyeye İşleme Faaliyetleri Bakımından Kapsamı.....	5
1. Kanun Kapsamındaki Veriyeye İşleme Faaliyetleri.....	5
2. Kanun Kapsamında Olmayan Veriyeye İşleme Faaliyetleri	7
a. Tam istisna halleri.....	7
b. Kısmi istisna halleri	9
F. Veriyeye Sorumlusu.....	9
1. Veriyeye Sorumlusunun Tanımı.....	9
2. Ortak Veriyeye Sorumlusu Kavramı	11
G. Veriyeye İşleyen.....	13
H. Büyük Veriyeye (Big Data)	15
1. Büyük Veriyeye (Big Data) Kavramı.....	15
2. İş İlişkisinde Büyük Veriyeye (Big Data)	16
§2. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNDE TEMEL İLKELER..	19
A. Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun Olma	19
B. Doğru ve Gerektiğinde Güncel Olma	19

C. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar İçin İşlenme	20
D. İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olma.....	21
E. İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç İçin Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme	21
§ 3. İŞ İLİŞKİSİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA DAİR MEVZUAT	23
A. Genel Olarak.....	23
B. Türk Borçlar Kanunu ve 6698 sayılı Kanun Arasındaki İlişki.....	23
C. İş Kanunu	28
§ 4. İŞ HUKUKUNA ÖZGÜ BAZI MÜESSESELERİN VERİ KORUMA HUKUKU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	29
A. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi.....	29
1. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Tanımı.....	29
2. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Sıfatları.....	30
3. Asıl İşverenin Kontrol Yükümlülükleri ve Yetkileri Bakımından Değerlendirme	31
4. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde Muvazaa Olması Halinde	32
B. Geçici İş İlişkisi ve İş Aracılığı.....	33
1. Geçici İş İlişkisi	33
2. İş Aracılığı.....	35
C. Grup Şirketler.....	36
§ 5. İŞVERENİN VERİ KORUMA HUKUKUNDAN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	39
A. Aydınlatma Yükümlülüğü	39
1. Aydınlatma Yükümlülüğünün Bulunduğu Haller	39
2. Aydınlatmanın Yapılacağı Zaman.....	40
3. Aydınlatmanın Şekli ve İçeriği.....	40

4. İşçinin Aydınlatma Metnini Kabul Etmesinin Gerekmemesi.....	42
5. Aydınlatma Yükümlülüğünün İş Sözleşmesi ile Yerine Getirilmesi.....	42
6. Aydınlatma Yükümlülüğü ve Rıza İlişkisi.....	43
B. Teknik ve İdari Tedbirler Alma Yükümlülüğü.....	44
1. Genel Olarak Teknik ve İdari Tedbirler.....	44
2. Özel Nitelikli Kişisel Veriler İçin Alınması Gereken Teknik ve İdari Tedbirler.....	46
C. Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası Hazırlama Yükümlülüğü.....	48
§ 6. İŞÇİNİN KİŞİSEL VERİLERİNİN AÇIK RIZA İLE İŞLENMESİ.....	49
A. Açık Rızanın Tanımı.....	49
B. Açık Rızanın Geçerlilik Şartları	50
1. İşçinin Rızasının Belirli Bir Konuya İlişkin Olması	50
2. İşçinin Rızadan Önce Bilgilendirilmesi.....	50
3. İşçinin Özgür İradesi ile Rıza Vermesi.....	51
a. Genel olarak.....	51
b. Bağlantı yasağı: Rızanın hizmetten yararlanmak için zorunlu tutulması.....	56
C. Rızanın İçeriği	57
D. İşçiden Alınacak Açık Rızanın Şekli.....	57
E. İşçiden Açık Rızanın Alınacağı Zaman.....	58
1. Genel Olarak.....	58
2. İş Sözleşmesi ile Rıza Alınması	59
F. Rızanın Geçerliliğinde Bir Ölçüt: Menfaatler Dengesi.....	60
G. Rızanın Geri Alınması.....	61
§ 7. İŞÇİNİN KİŞİSEL VERİLERİNİN AÇIK RIZA GEREKMEKSİZİN İŞLENMESİ VE İSTİSNAİ HALLER	63
A. Özlük Dosyası Kapsamında Veri İşleme.....	63

1. Özlük Dosyasının İçeriği.....	63
2. Özlük Dosyasının İlkeleri.....	65
a. Özlük dosyasının tamlığı ve doğruluğu.....	66
b. Özlük dosyasının gizliliği	67
3. İşçinin Özlük Dosyasına Dair Hakları	67
a. Dosyayı inceleme hakkı.....	67
b. Dosyaya veri eklenmesini talep etme hakkı.....	68
c. Özlük dosyasının kopyasını alma hakkı	69
d. Dosyadan veri sildirme hakkı	70
B. İşçinin Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması.....	71
C. İş Sözleşmesinin Kurulması İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması.....	71
1. Genel Olarak.....	72
2. İş İlanı.....	73
3. Aday Tarafından Gönderilen Verilerin İşlenmesi.....	73
4. Talep Edilmediği Halde Gönderilen Kişisel Verilerin Durumu	74
5. Dijital Başvuruda Özel Durumlar	76
6. İşverenin Soru Sorma Hakkı.....	77
a. Genel olarak.....	77
b. Bazı soruların kabul edilebilirliği	79
7. Adaydan Belge Talep Edilmesi.....	82
a. Adli sicil kaydı.....	82
b. Maddi duruma ilişkin kayıt ve belgeler	82
8. Aday Hakkında Farklı Kaynaklardan Bilgi Toplanması	83
a. Eski işverenden bilgi alma.....	84
b. Aday hakkında internet araştırması yapılması	86
c. Terör listelerinin araştırılması	88
9. İşe Alımda Yapılan Testler ve Kontroller	88
a. Psikolojik testler ve uyuşturucu testleri.....	88

b. Değerlendirme merkezi (Assessment Center) prosedürü	90
10. Aday Verilerinin Başvuru Süreci Boyunca Saklanması	92
D. İş Sözleşmesinin İfası İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması	93
1. İş Hayatında Dijitalleşme ve İşçinin Kişisel Verilerin Korunması.....	93
2. İnternet ve E-posta Kullanımının Takip Edilmesi.....	94
a. İş amaçlı kullanım-özel amaçlı kullanım ayrımı.....	94
b. İşverenin özel amaçlı kullanıma dair kurallar belirleme yetkisi	95
c. İşverenin internet kullanımını ve e-postaları kontrol etme yetkisi	100
d. İşverenin özel amaçlı kullanımı yasaklamış olması	102
e. İşverenin özel amaçlı kullanıma izin vermiş olması	104
3. Telefon İletişiminin Kontrolü	106
4. İnternet, E-posta ve Telefon İletişiminin Gizlice Denetlenmesi.....	107
5. Video Kamera ile İzleme	110
a. Video kamera ile izlemenin bir hukuka uygunluk sebebine dayanması.....	110
b. Kamera ile izlemede orantılılık ve gereklilik	112
c. Gizli kamera ile izleme.....	114
d. Video kayıtlarının saklanması ve silinmesi	115
6. İşçinin Konum Sistemleri ile Takibi.....	115
a. Konum sistemlerinin iş ilişkisindeki yeri	115
b. Konumlandırma sistemlerinin veri koruma hukuku bakımından değerlendirmesi.....	117
c. Konumun gizlice takip edilmesi	120
7. Giyilebilir Teknolojiler (Wearables).....	121
§ 8. İŞ İLİŞKİSİNDE ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ.....	125

A. İşçinin Açık Rızası ile Özel Nitelikli Kişisel Verilerinin İşlenmesi.....	125
B. Diğer Hukuka Uygunluk Sebepleri ile İşçinin Özel Nitelikli Kişisel Verilerinin İşlenmesi	127
1. Sendika Üyelığının İşlenmesi.....	127
2. Ceza Mahkumiyeti ve Güvenlik Tedbirleri Verisinin İşlenmesi.....	128
a. Genel olarak.....	128
b. Kanunda öngörülen haller	130
1) Kamuda eski hükümlü istihdam etme yükümlülüğü	130
2) Özel güvenlik görevlilerine dair özel düzenleme	130
3. Dini İnanç Verisinin İşlenmesi.....	131
4. Biyometrik ve Genetik Verilerin İşlenmesi.....	132
5. Sağlık Verilerinin İşlenmesi	136
a. Sağlık verisi kavramı.....	136
b. İş ilişkisinde sağlık verilerinin işlenmesi	138
1) Sağlık verilerinin açık rıza ile işlenmesi.....	138
2) Sağlık verilerinin açık rıza olmaksızın işlenmesi	139
c. İş göremezlik durumlarında bildirim ve ibraz yükümlülüğü.....	142
d. Engellilik verisinin işlenmesi	143
e. Gebelik verisinin işlenmesi.....	145
f. İşverenin kişisel sağlık dosyası tutma yükümlülüğü	146
C. Alman Hukukundaki Durum ve Türk Hukukunda Beklenen Kanun Değişikliği.....	147
§ 9. İŞÇİNİN KİŞİSEL VERİLERİNİN AÇIKLANMASI VE AKTARILMASI.....	149
A. İşçinin Kişisel Verilerinin Açıklanması.....	149
1. İşyeri İçinde Açıklama	149
2. İşyeri Dışına Açıklama	151
a. İşçinin fotoğraflarının yayınlanması.....	151

b. İşçinin iletişim bilgilerinin internette yayınlanması	154
3. Sosyal Medya Paylaşımı.....	155
a. İşçilerin kişisel verilerinin işyerinin sosyal medya hesabında paylaşılması.....	155
b. İşyerinin sosyal medya hesabına işverence erişilmesi ..	156
B. İşçinin Kişisel Verilerinin Yurt İçinde Aktarılması.....	157
1. Genel Olarak Kişisel Verilerin Aktarılması.....	157
2. İşyerinin Devrinde Kişisel Verilerin Aktarılması.....	157
a. Due diligence aşamasında veri aktarımı	157
b. Devir esnasında veri aktarımı	159
c. Devralanın devirden sonraki veri işleme faaliyetleri.....	160
3. İş Sözleşmesinin Devrinde Kişisel Veri Aktarımı	161
4. İşçinin Kişisel Sağlık Dosyasının Aktarılması	162
5. Grup Şirketlerde Veri Aktarımı.....	163
a. Genel olarak.....	163
b. Grup şirketler için özel bir düzenleme bulunmaması... ..	164
c. Birlikte istihdam halinde veri aktarımı	165
C. İşçinin Kişisel Verilerinin Yurt Dışına Aktarılması	166
1. Genel Olarak Yurt Dışına Veri Aktarımının Şartları	166
2. İşçinin Rızası ile Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması.	167
3. İşçinin Rızası Olmadan Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması	167
a. Yeterli koruma bulunan ülkelere aktarım.....	168
b. Yeterli koruma bulunmayan ülkelere aktarım	169

§ 10. İŞÇİNİN KİŞİSEL VERİLERİNİN SAKLANMASI VE İMHA EDİLMESİ

A. Verilerin Saklanması.....	171
1. Verilerin Gerekli Olan Süre Kadar Saklanması İlkesi	171
2. Mevzuatta Yer Alan Bazı Saklama Sürelerinden Örnekler .	171
a. Kişisel sağlık dosyasını saklama yükümlülüğü	171
b. Tozla mücadele yönetmeliği'ndeki düzenleme.....	172

c.	Asbest tozuna maruziyet kayıtlarının saklanması.....	172
d.	Biyolojik etkenlere maruz kalan çalışanlar hakkındaki kayıtların saklanması.....	172
e.	Kanserojen veya mutajen maddelerle çalışanlar hakkındaki kayıtların saklanması.....	173
f.	Maden işyerlerinde tutulan kayıtların saklanması.....	173
g.	Özel istihdam bürolarının bilgi ve belge saklama yükümlülüğü.....	174
h.	5510 sayılı kanundan kaynaklanan saklama süresi.....	174
3.	Verilerin Saklanması Süresi Bakımından Zamanaşımı Ölçütü	175
4.	İş Başvurusunda Toplanan Verilerin Saklanması	176
a.	İş ilişkisi kurulması halinde saklama	176
b.	İş ilişkisi kurulmaması halinde saklama.....	177
B.	Verilerin İmha Edilmesi.....	178
1.	Kişisel Verilerin Silinmesi	179
2.	Kişisel Verilerin Yok Edilmesi	180
3.	Kişisel Verilerin Anonim Hale Getirilmesi.....	181
4.	Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası	182
a.	Politika hazırlama yükümlülüğü	182
b.	Kişisel veri saklama ve imha politikasının kapsamı.....	183
5.	Kişisel Verileri Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme Süreleri.....	184
a.	Resen silme, yok etme veya anonim hale getirme süresi.....	184
b.	İlgili kişinin talep etmesi durumunda silme ve yok etme süreleri.....	185

§ 11. İŞ İLİŞKİSİNDE KİŞİSEL VERİLERİN HUKUKA

	AYKIRI OLARAK İŞLENMESİNİN SONUÇLARI	187
A.	Genel Olarak.....	187
B.	İşçinin Bilgi Alma Hakkı	187
C.	İşçinin İşverene Başvurma Hakkı	188

D. İşçinin İşvereni Kurula Şikayet Etme Hakkı.....	189
E. İşçinin Tazminat Talebi	190
F. İşçinin/İşverenin Haklı Nedenle Fesih Hakkı	190
1. Hukuka Aykırı İşleme Faaliyetinin Haklı Neden Olabilmesi	191
2. İş Sözleşmesinin Feshinden Önce İşverene veya Kurula Başvurunun Gerekmemesi	193
G. İdari Para Cezaları.....	193
H. Kişilik Hakkına Dair Koruyucu Davalar	194
I. Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler	195
SONUÇ.....	197
KAYNAKÇA.....	201